

Antsla Valla Leht

Nr 9 (103) SEPTEMBER 2019 • www.antsla.ee/vallaleht • www.facebook.com/Antslavalld

„Kaasav eelarve 2020“ hääletus

Antsla Vallavalitsus on andnud valla elanikele võimaluse otsustada, milleks kasutada üht osa valla eelarvest. Nii mitmedki on huvi tundnud kuidas läheb järgimisse aastasse kavandatud kaasava eelarve ettepanekute elluviimisega. Meeldetuletuseks. Valla veebilehel <https://antsla.kovtp.ee/255> on ära toodud kevadeks 2019 esitatud ettepanekud. Sellest kuidas ja miks jõudsid just need ettepanekud hääletusvooru kirjutasin vallalehe juulinumbri. Nüüd saab teada anda, et alates 1. oktoobrist saavad kõik 16 aastased Antsla valla elanikud anda hääle oma lemmikule. Hääletus algab 1. oktoobri esimestel minutitel ning lõpeb 7. oktoobri viimastel minutitel. Enim toetushääli saanud ettepanek viiakse ellu koostöös vallavalitsusega 2020. aasta jooksul.

Elektrooniliselt saab hääletada e-formulari keskkonnas: <http://www.eformular.com/antslavv/kaasaveelarve.html>. Kellel arvuti kasutamise võimalus puudub, saavad toetushääle lemmikettepanekule anda valla kõikides raamatukogudes. Hääletusvoorus osalevad ettepanekud:

1. Roosiku puhkeala rajamine

Roosiku külas ja laiemalt ka Tsooru kandis puudub puhkeala, kus oleks meeldiv supluskoht, saaks pidada piknikku ja veidi palli mängida. Roosiku külas Mustjõe ääres on looduskaunis koht ja hea liivane pinna, mis võimaldab vähese vaevaga rajada just sellise puhkeala. Kaasava eelarve vahenditest võiks rajada rannavõrkpalli ja piknikuplatsi, korrastada supluskohta ja juurdepääsuteed ning soetada riietuskabiini, pingid ja prügikastid.

2. Välijõusaali rajamine Keeritiigi parki

Välijõusaal Antsla keskel! Kas ei kõla ahvatlevalt? Treenida saab igaüks – sõltumata vanusest.

Treenida saab värskes õhus, aastaringelt, ajalise piiranguta, üksi või koos kaaslastega.

Välijõusaali treeningseadmed sobivad väga hästi erinevate lihasgruppide treenimiseks.

Kasu saavad sellest kõik Antsla valla kodanikud. Kooliõpilastel paranevad võimalused

õppetundide ja õuevahetundide rikastamiseks, eriti just vanemas kooliastmes. Emad-isad saavad samal ajal treenida, kui nende lapsel lustivad mänguväljakul. Kõigil on soodne võimalus oma liikumisharjumusi kujundada ja kehalist kirjaoskust parandada.

Kes meist ei sooviks pikki ja tervena elatud aastaid!

3. Mänguväljaku ning välijõusaaliga puhkeala loomine Uue-Antsla parki

Puhkeala rajamine annab rohkem põhjust õue minna ja läbi selle muuta meie valla inimeste elu paremaks. Liikumises peitub meie tervis! Lapsed on ninapidi arvutis või muus seadmes mis pigem tervisele kahju toob. Võib küll öelda, et võimalused on ju vallas olemas, nimelt Antsla linnas (staadion välijõusaaliga, kergliiklustee, laste mänguväljak ja palliplats KSK kõrval pargis jmt), kuid arvame, et ka keskusest eemal peaks olema kohti, kus vaba aega mitmekesiselt veeta.

Mänguväljakule paigutatakse kahekohaline kiik ja mängulinnak koos liumäe ning roni-

misvõimalustega. Välijõusaali paigaldatakse välitrenažöörid, mille valikul lähtutakse sellest, et nendega saaks treenida kõiki olulisemaid lihasgruppe. Puhkeala äärde paigaldatakse pargipingid, millelt lapsevanematel on hea laste järele valvata või kus ka niisama jalgu puhata ja pargi ilu nautida.

4. Antsla kesklinna chitatava ringtee kujunduse ideekonkurss ning kujunduse rajamine

Antslas pole teist kohta mis oleks igapäevaselt nii paljude inimeste pillkude keskmes ja ka autorataste all kui kesklinna ristmik. Juba aasta pärast laiub samas ringtee.

Kui soovid, et Antslasse ehitatav ringristmik oleks Sinule ning kõigile Antsla külastele pillkupüüdev, anna oma toetushääli. 15 000 euro toel viiakse läbi ringristmiku kujunduse ideevoor. Parim idee saab realiseeritud 2020. aasta lõpuks.

Muudame oma elukeskkonna atraktiivsemaks!

KALEV JOAB, arenguspetsialist

Nii see sügis tuli 23.09 kell 07:50.

KALEV JOAB

Sügise ootuses

Tere armas vallarahvas.

Suvi on märkamatu! möödunud ja käes on kuldse sügise ootus ning kaugel need jõuludki enam on ... Eks nii see ajargas ikka käib, jaanipäevast jõuludeni ja vastupidi.

Suvi on valla tegevustes olnud väga aktiivne. Kuigi oli puhkuste periood, siis ehitused käivad jõudsalt ja ei ole kindlasti mitte kellelegi, kes Antsla linna läbib, märkamatuks jäänud. Eriti teede ehituste tõttu. Teede ehitus jääb küll mõneks ajaks seisma, sest vahele tuleb looduslik takistus – talv, aga jätkub siis juba uuel kevadel. Eks need ehitused tülid ole. Kindlasti neile, kelle majade juures ehitus toimub ja kindlasti ka neile, kuhu liiklusvoog ümbersõitudeks suundub. Aga teid ja tänavaid teisiti ehitada ei saa. Küll me selle ära kannatame, peaasi, et lõpptulemus tuleb hea, on nii mõnedki mulle öelnud.

Suvised tööd saavad aedades ja põldudel varsti läbi ja tuleb vaikselt, tubasem periood. Tuletan teile meelde, et teid ootavad taas meie vaba aja veetmise võimalused, erinevad treeningud ja huviringid, mitmed üritused meie erinevates majades. Jälgige reklaame ja ootame teid aktiivselt osalema. Kindlasti jääb nüüd rohkem aega ka iseenda, pere ja sõprade jaoks. Nautige meie kaunist loodust, et endale peale tööpäeva veidi ka kosutust anda.

Tahan teiega jagada ka mõnda mureaasu. Mind teeb jätkuvalt kurvaks, et me oleme vähe hoolivad üksteise ja ümbritseva suhtes. Käisin nädalavahetusel surnuaia ja ma kohe kuidagi ei saa aru, kuidas mõned inimesed ei mõista, et plastist küünlatops ja kilekott ei lagune puulehtede ja lillejäänustega koos ära. Miks visatakse kogu praht korraga ühte kohta maha ja siis peab tulema keegi kolmas, kes seda sealt koristama hakkab. See on ju hoolimatu nii keskkonna kui ka teiste kaaskodanike ees. Ei ole keeruline kohe korraga see väike sorteerimine ise ära teha.

Või miks on vaja suitsurünakat korraldada. Ma saan aru, lehed ja väiksema puuprahi võib koduses lõkkes ära põletada. Aga miks peab lõket tegema õhtul, kui kogu lõkkesuits tuleb mööda maad ja lämmatab hinge veel mitusada meetrit kaugemalgi. Üks lõkketegija ütles, et õhtul on ohutu, siis ei ole tuult ja ei pillu sädemeid. Aga kui põletada poolniiskeid asju, sest kuivast materjalist ju sellist tossu ei teki, siis ei teki ka päeval sädemeid. Niisket materjali ei olegi vist õige põletada, välja arvatud need taimejäänused, mida spetsialistid taimehaiguste tõrjeks soovivad lõkkes hävitada. Aga see selleks. Mina soovitan võimalikult palju erinevaid materjale viia hoopis jäätmejaama ja üldse mitte lõkkeid teha. Saame kogu keskkonna puhtamaks. See on ju meie elukeskkond, hoolime sellest.

Ja kolmas mure ka veel. Õhtud on juba päris pikad ja pimedad. Palun otsige välja oma kõige odavamad elupäästjad – helkurid. Küll oleks hea, kui helkur on iga jope või mantli küljes, siis ta ei unune mitte ühelgi korral. Lisaks veel lastele koolikottide ja trennikottide külge. Helkurid on väikesed, aga väga vajalikud abimehed. Nii hoolime me endast ja ka oma kaaskodanikest.

Soovin teile kõigile kaunist sügist!

MERIKE PRÄTZ, volikogu esimees

POKUMAA POST

Prrrr.... Jahedaks ja vihaseks on pööranud. Just oli soe suvi, mis tundus lõputu, nüüd on aga ühtäkki vahtralehtedele ilmunud kollakat ning punakat ja pokudegi juuksetuttidesse on sügenenud uusi toone. Pokudel muidugi pole jahedamate ööde vastu midagi, neil on hoopis muud mõtted peas...

Tõepoolest. September on olnud pidulik mitmeski mõttes. Äsja sai tähistatud kõige vanema poka sünnipäeva, mis löi kihevile mitte ainult Antsla ja Kanepi valla pokud, vaid kohe kõik-kõik-kõik pokud üle Eesti. Kõik tahtsid oma tervitust saata... ja saatsidki! Kevadise Pokuloenduse esindusfotod ripuvad nüüd Pokukojas ja samuti on kokku kogutud suur hulk 250-st võimalikust raamatust, millele Edgar Valter omal ajal pildid sisse joonistas. Kõik see pandi vaatamiseks välja alates vanameistri sünnipäevast, 21. septembrist.

Teine suur avamine oli 20. septembril Eesti Rahva Muuseumis. Kohe kaks näitust korraga: „Pöörismäe puuslike võim ja vägi“ ning „Edgar Valteri kratimaagia“. Need hakkavad peagi ringlema mööda suuremaid ja väiksemaid linnu, nii et kõik pokud ja pokude sõbrad saaksid tervitatud. Samuti on nüüdsest olemas Edgar Valteri nimeline illustratsioonipremia, mida hakkab välja andma Eesti Lastekirjanduse Keskus. Üliäge!

Pokumaal läheb aga vaikselt elu edasi. Kooli- ja lasteaialapsed käivad nagu ikka, aga mitte enam koos vanematega, vaid suurte gruppidenä. Pokud ei saa päris hästi aru, miks nii, aga ega see neid sega. Nüüd istuvad nad hoopis sagedamini õhtul koos Puukoga kõõgilaua ümber ning vaatavad, kuidas vana endamisi nohisedes midagi toimetab. Lugusid räägitakse ka. Ja vahel isegi loeb üks teistele miskit toredat ette... Mõnd raamatut.

Kas ka teie vahel sedasi õhtut veedate, palus kõige väiksem poka tänase kirjutäki lõpetuseks küsida ja nõnda see küsimus siia kirja saigi. Kui vastuseks jaa, siis on vahva.

Kui ei, proovige! Õhtud lähevad nüüd päris kiirelt pikemaks ja aega lugemiseks tekib aiva juurde.

Antsla ja Kanepi valla piiril asub üks maa, mida eraldi maailmakaardilt ei leia. See on päris pisike maa, kus omad asukad, oma kalender ning veidi eripärane aastaring. Selle paiga nimi on Pokumaa.

Edgar Valter 90

Näitused

Pöörismäe
puuslike
võim ja vägi

Edgar Valteri kratimaagia

Avamine

**20. septembril kell 12,
Eesti Rahva Muuseum**

Näitust saab külastada

20.–28. september – Eesti Rahva Muuseum, Tartu
30. sept kuni 31.oktoober – Võru Kannel
3. novembrist aasta lõpuni – Tallinna Botaanikaed

Pokupere soovib ilusvärvilist sügise tulekut

Antsla väikelinna ruum tähelepanu all

Antsla keskuses on toimumas suured muutused – Maanteeamet ehitab teed ja Tarbijate Ühistu on kavandamas suurt poodi. Keeruline on praegu ette kujutada, kuidas sellised arengud tegelikult meie harjumuslikku väliruumi muudavad. Püüdes paremini mõista, **milline on Antsla väikelinna keskus**, on Antsla vallavalitsus võtnud kaasaegsema, elanike soove ja arvamust arvestava väliruumi kujundamise ja elukeskkonna planeerimise suuna. Nii vald kui selle elanikud soovivad, et Antslas oleks vähem standardlahendusi ja rohkem päris kohti, kuhu on põhjust tulla ja tahtmist olla.

Et elanike soove ja Antsla kui keskuse ruumieripärasid paremini kokku võtta, tellis vallavalitsus linnauuringute kompetentsuskeskuse Linnalabor Antsla ruumikava. Novembri lõpuks valmiva **ruumikava eesmärk on välja tuua Antsla ruumilised tugevused, anda juurde uusi ideid, kaasata arutellu kohalikke elanikke ning pakkuda eri stsenaariumeid väliruumi elavdamiseks**. Linnalabor uurib, mida elanikud Antslas hindavad ja mida võiks parandada ning millised on Antsla keskuse varjatud potentsiaalid.

Mis on Linnalabor?

Linnalabor koondab erinevaid ruumispetsialiste, kes eesmärgile vastava meeskonna moodustavad. Esindatud on arhitektid, urbanistid, maastikuarhitektid, inimgeograafid, sotsioloogid, linnakorraldajad, ajaloolased, kaasamiseksperdid jt. Selline paindlikkus ja laiahaardelisus aitab vältida olukordi, kus vaatenurk aheneb vaid ühe osapoole kogemusele ning saadud tulemus rahulolematust või ebaselgust tekitab. Ruumikavasid koostab

Linnalabor juba mitmendat aastat: esimene edukas koostöö oli Saue linnakeskuse visiooni projekt. Valminud on ka Audru ja Kohila ruumikava.

Lisaks on Linnalabor viinud läbi ka muid uuringuid, näiteks ohutu koolitee, kogukondliku turvalisuse, linna- ja külakogukondade uuringud jm. Kuresaare-Kaarma üldplaneeringu eeluuring andis enne planeeringu koostamist kohalikele elanikele võimaluse nimetada nende jaoks olulised väärtused oma elukeskkonnas. Selline

tegevuste nimekiri on pidevalt täienev, tegeletakse laste ja noorte, tühjade ruumide, aga ka tervele riigile (ruumi)ideede kogumisega.

Kuidas Linnalabor töötab?

Kõik ettevõtmised põhinevad koosloomel ehk kohalike elanike, ettevõtete ja töötajatega koos mõtlemisel ja ideede kogumisel. Linnalabor on veendunud, et kaasamisest peab edasi liikuma osalemise juurde. Selle tarbeks tuleb luua võimalusi suhtlusruumi tekkimiseks, nii et kõiki puudutavad avaliku (väli)ruumi otsuseid ei tehtaks kabinetivaikuses – sihiks peaks olema kohaliku demokraatia parandamine. Täpne arhitektuurne vorm ja konkreetsete planeeringute koostamine alles järgneb kohaloomele ehk terviklikule ruumi mõtestamisele.

Mis on Antsla ruumikava?

Tänaseks on Linnalabori meeskond kohtunud Antslas seotud osapooltega, teinud intervjuusid erinevate ruumikasutajatega, korraldanud koolinoorte töötoa – kõik selleks, et koguda võimalikult mitmekülgselt sisendit olemasolevast olukorrast. Soovime kaardistada eri huvid ning koguda unistusi väliruumi kujundamiseks. Uue tee ja poe ehitus on kaua oodatud ja kõigi kohalike igapäevaelu mõjutav muutus Antslas. Seepärast on oluline

mõelda eri projektide ruumist ühtsena kogu Antsla keskust hõlmaval kaardil ja mida see tähendab ruumikasutajale. Saadud informatsiooni arengudokumentide, planeeringute ja projektidega koos analüüsides valmibki ruumikava lähteülesanne. Lisaks tekstile sisaldab ruumikava jooniseid Linnalabori ettepanekutega konkreetsetele asukohtadele. Ruumikava on kergesti jälgitav, visuaalne ja kõigile sihtgruppidele loetav töödokument, kus on välja toodud Antsla tuleviku keskusalal ruumilised prioriteedid ning järgmise viie aasta tegevuskava nende elluviimiseks. Ruumikava on koosloomes tehtud ja ettevõtmisi lihtsustav, suunda näitav kava, olles aluseks edasistele planeeringutele ja ehitusprojektidele ning abistades eelarvete koostamisel.

Ehk olete isegi Antslas ringi käies mõelnud, et vallavalitsuse hoone taga võiks olla miskit põnevat? Või et Põllumeeste pargis oleks nii mõnus aega veeta, kui seal oleks piisavalt istumiskohti või mänguväljak lastele?

Roosiku bussijaama kaunistavad roosid

Aeg-ajalt on Antsla vallas päevakorda tõstatatud küsimus, kas ja kui vajalik on valida külale oma vanem. Arvamusi on mitmeid. Suuremalt jaolt loodetakse piirkonnas tegutsevale mittetulundusühingule või seltsingule. Kuigi Roosiku külas tegutsevad mitmed ühingud, on siin lisaks veel ka tegus külavanem Ruuta Ruttas-Küttim.

Tema eestvedamisel võtsidki viimastel kuudel külarahvas ette bussijaama korrastamise. Värviseid selle üle ja kaunistasid küla logoga. Bussijaama teema kerkis päevakorda küla arengukava koostamisel. Ühiselt leiti, et küla sümboliks saab roos ja iga majapidamine võiks oma maalapikesele roosipõõsagi istutada. Kuna Roosiku küla üheks visiitkaardiks on bussijaam, otsustati sellele enne talve saabumist uus ilme anda.

Väliselt vaadatuna tundub tehtu väikesetöömahulisena. Ometi nähti sellega parasjagu vaeva. Kõigepealt selgitati välja, kuidas kujundada, millele järgnesid värvi ja pildi valikud ning kooskõlastati valla ametnikega. Nokitsemist veel bussijaama juures on, aga pilkused juba püüab. Bussijaama seinale on paigaldatud ka väike teadetetahvel koos kuulutuste kinnitamiseks vajalike nõeltega. Külarahval ongi palve, et infojagajad ei kasutaks siin püstolklambriööjaid ja hoiaksid ülejäänud seina suurtest reklaamplakatitest puhtana.

KALLE NURK, Roosiku külaelanik

Antsla Gümnaasiumi õpilased linnaruumi meelepärasemaks joonistamas.

tele? Äkki läheksin täna rattaga tööle, kui oleks korralik rattatee?

27. oktoobril kutsume kõiki kaasa mõtlema Antsla **ruumikohvikusse** vallavalitsuse kõrval pargis. Vaatame koos plaane ning arutleme, milline on Antsla keskusalal praegu ja millised on lähiaja ruumimuutused, nagu näiteks uus pood. 28. oktoobril toimub kutsutud ümarlaud, kus peamisteks küsimusteks on: millest

kõnelevad kaasaegsed suuremad ruumilised otsused ja olulised planeeringud; kuidas saaks ruumilistest arengutest ja elukeskkonna parandamisest huvitatud inimesi paremini kaasata; millest tunnevad inimesed Antsla väliruumis kõige rohkem puudust ning mida hindavad arengupotentsiaalid?

Mõtleme koos Antsla mõnusa väliruumi heaks!

LINNALABOR

Detailplaneeringu kehtestamine andis rohelise tule uue kaupluse ehitamiseks

Antsla Vallavalitsus teatab, et kehtestas 21. august 2019. a korraldusega nr 2-3/561 „Antsla TÕ maa-ala ja lähikümbruse detailplaneeringu”. Detailplaneeringu ala asub Antsla linnas Veski tänava, Põllu tänava ja F. R. Kreutzwaldi tänava vahel, Veski tänava poolses otsas.

Detailplaneeringu koostaja on Tartu Arhitektuuribüroo OÜ, töö nr DP-09-18.

Detailplaneeringu eesmärgiks on krundi piiride muutmise, tehnovõrkude planeerimine, liikluse ja parkimise korraldamine, heakorra lahendamine, ligikaudu 1991 m² kauplusehoone püstitamiseks ehitusala ja ehitustingimuste määramine.

Olemasolevatest hoonetest ja rajatistest nähakse ette üheksa ehitise lammutamine.

Vertikaalplaneerimise lahendus peab arvestama naaberkruntide maapinna kõrgustega.

Elektrivarustuse kindlustamiseks on kavandatud uue komplektalajaama rajamine.

Soojavarustuse tagamine on lahendatud kaugkütte teel.

Detailplaneeringu elluviimine soodustab seni ebapiisavalt kasutatud ala otstarbekamat kasutamist. Eeldatavalt omab see positiivset majanduslikku mõju elavduva kaubanduse näol ning sotsiaalses mõttes on teenus paremini kättesaadav. Planeering on kooskõlas Antsla valla üldplaneeringuga.

Detailplaneeringu materjalidega saab tutvuda Antsla Vallavalitsuses ja valla veebilehel <https://antsla.kovtp.ee/algatatud-detailplaneeringud>

Vallavolikogus otsustati:

27. augustil toimunud volikogu istungil:

- otsustati kaasfinantseerida Puidutöötlemise ja mööblitootmise kompetentsikeskuse TSENTER tegevust aastatel 2020-2023 kokku summas 17 540 eurot (4385 eurot aastas);
- toimus Antsla valla arengukava aastateks 2020-2023 investeeringute kava täpsustamine, I lugemine;
- võeti vastu Antsla valla III lisaeelarve;
- otsustati osaleda Võru Linnavalitsuse poolt korraldatavas ühishankes „Hulkuvate loomade püüdmine ja varjupaiga haldamine aastatel 2020-2023;
- Airi Hallik-Konnula tutvustas uut algatust MAAL ELAMISE PÄEV 2019 (<https://maalelamisepaev.ee/>);
- vallavanem Avo Kirsbaum andis volikogu liikmetele ülevaate suuremahulisemate investeeringute hetkeseisust;
- Üllar Salumets rääkis 15. septembril toimuvast muinsuskaitsepäevast ja üritustest sellel päeval Urvaste kirikus. Üllar Salumets avaldas tänu Antsla Vallavalitsusele toetuse eest Urvaste kiriku katuse renoveerimisel ja rääkis kolm aastat kestnud Urvaste kiriku katuse renoveerimistöödest, ta lisas, et teha on jäänud veel pool kiriku fassaadist.

Head noortega tegelejad

Ootame 2020.a. huvihariduse- ja huvitegevuse tegevuskava koostamiseks taotlusi. Palun esitage **15. oktoobriks 2020.a.** taotlus aadressile vald@antsla.ee koos tegevuskava, eelarve kujunemisega ja lisage ka osalejate nimekiri. Taotluse vorm on leitav Antsla valla kodulehelt. <https://antsla.kovtp.ee/huviharidus> Riikliku toetuse suurusjärk on 2020. aastal ca 120 000 eurot. Lisainfo Merle Tombak 5647 2632, merle@antsla.ee

VÕRUMAA KUTSEHARIDUSKESKUS

Tasuta RKT koolitused 2019.a. sügissemestril

- Kliendi nõustamine müügiprotsessis – 30.09 (algusaeg)
- Projektide koostamine, finantseerimine ja juhtimine – 30.09
- Müürsepa (tase 4) ettevalmistuskoolitus kutseeksamik – 01.10
- Puidupingioperaatori (tase 3) ettevalmistuskoolitus kutseeksamik – 02.10
- Tööstuskontrollerite programmeerimine ja andmevahetus – 03.10
- Tehniline joonestamine – 07.10
- APJ lehtmetaili töötlemispingi operaatori ettevalmistus kutseeksamik – osakutse laserlõikepinkide operaator – 08.10
- Personalitöö väikeettevõttes – 18.10
- Keevitaja täienduskoolitus (käsielektroodkeevitus MMA) – 04.11
- Vahemeremaade toidukultuur ja hispaania köök – 13.11
- Ühistöövahendid ja kontoritarkvara – 13.11
- Efektiivsed suhtlemisoskused – 18.11
- Esinemisoskuste arendamine – 21.11

Tasulised koolitused 2019.a. sügissemestril

- Soengud ja patsid 20 € (hind 1 osalejale) / **05.10** (algusaeg)
- Ilupõõsaste kujundamine ja hooldamine 40 € / **09.10**
- Munavalge keedukreemi (sefiri) valmistamine 20 € / **09.10**
- Leivakoolitus 20 € / **24.10**
- E-arvete koostamine ja haldamine 40 € / **30.10**
- Toiduhügieen 40 € / **31.10**
- Hapendamine 20 € / **01.11**
- Isadepäevaks maiustuste valmistamine 20 € / **06.11**
- Muudatused töölepinguseaduses 40 € / **08.11**
- Paberist gigantlillede valmistamine 60 € / **22.11**
- Piparkoogitaigna ja piparkoogimaja valmistamine 20 € / **03.12**

Registreerumine ja info:
www.vkhk.ee/taiendusope/koolituskalender
facebook.com/vkhktk

telefon: 7850818, 7850817

e-post:
merle.wilson@vkhk.ee,
terje.kruusalu@vkhk.ee

Võrumaa Kutsehariduskeskus ootab Sind!

Intervjuu iseendaga

Teatrisuvi Villike Teatritalus ja Vana-Antsla Teatriaidas on selleks korraks jällegi lõppenud. Olen kuulnud siit sealt nurinat ja ka vallalehest lugenud, et kiputakse kirjutama möödunust. Loodan, et mind selles süüdistada ei saa, sest olen ikka püüdnud üllitada mõne artikli eesootavast teatrisuvest. Tõsi, on üsna raske leida uusi vaatenurki, kajastamaks tulevasi üritusi või möödunud. Tahan tänada Liana Allast ja Keili Aiat kes on minu elu selles osas natuke lihtsamaks teinud ning Villike Teatritalu ja Vana-Antsla Teatriaida tegemistega teid kursis hoidnud. MTÜ Urvaste Villike on juba päris mitmed aastad olnud Antsla vallalt projektitoetuste ja tegevustoetuse saajate nimekirjas, millega lasub ka kohustus kajastada MTÜ tegemisi.

Intervjuu iseendaga võib küll tunduda ülimalt küüniline või egomaniakaalne aga olles nende tegevusaastate jooksul andnud nii mõnedki intervjuud, jäävad ikkagi küsimata need küsimused, millele oleksin ise soovinud vastata. Kogu austusega ajakirjanike vastu, kes on mind intervjuerinud, luban endale esitada mõned küsimused.

Jõudsid sel suvel seitsmekümnenda etenduseni, mis on muutunud selle aja jooksul kui alustasite 2014 aastal? Muutunud on väga palju ja kõike üles lugeda ei jõuakski. Kõige nähtavamad muutused on ilmselt seotud välise poolega. Kui alustasime oli meil ainult üks mänguplats Villike talus ja ei osanud ettegi kujutada kui palju võimalusi tegelikult see talu veel pakub. Aasta hiljem avatud Vana-Antsla Teatriait on olnud tõsiseks katsumuseks ja tõenäoliselt ka suuremate muutuste põhjustaja. Kõige suuremad muutused on ikkagi toimunud arusaamades. Näiteks 2016 aastani ei teadnud me

mis tähendab tühi saal, kuni saime seda valusalt tunda ning etendusi andnud teater lahkus siit suure miinusega. Olime juba vaikselt jõudnud aega, kus meid võeti kogukonnas kui loomuliku osana. See, et keegi hullumeelne teeb siinkandis suveteatrit ei tundunudki enam nii ulmevaldkonda kuuluv tegevus. Me saime aru, et lihtsalt teatri tegemine ei kõneta tegelikult väga paljusid kohalikke inimesi.

On sul vastus, miks kohalik teatrisse ei jõua? Tegelikult ei ole. Ma võin ainult oletada ja ilmselt on neid põhjuseid rohkem kui üks. Tuleb tunnistada, et tänase seisuga võib minu missiooni, meelitada/harjutada kohalik teatris käima, läbikukkunuks. On olnud etendusi, kus meil on nõ. täismaja ja ma ei tunne ühtegi inimest. See paneb mõtlema. Samas olen ülitänuulik kõigile neile kohalikele ja ka kaugemalt tulnuile, kes ei jäta ühtegi etendust vahele. Ma tunnen neid inimesi kas isiklikult või nägupidi. Nii mõnedki korrad olen leidnud ennast arutelult, et etendused ei saa ju veel lõppeda, sest see või teine inimene pole veel vaatamas käinud.

Võib-olla on põhjus repertuaari valikus? Võib tõesti nii olla aga lihtsalt „jalaga tagumikku” või „uksed sassi” komöödiat mina isiklikult pigem näha ei tahaks ja tegijana ei paku see mulle midagi.

Sel aastal mängiti Villike talus „Pögenikku” ja „Hulumeelse päevikut” ning Vana-Antsla Teatriaidas „Praegu pole aeg armastamiseks” kokku 16 etendust. Kas oled nüüd rikas mees? Selgitaksin võimalusi kuidas siinkandis teatrit teha. Selleks on olemas kolm peamist moodust. Esiteks – panna kokku kogu kaadervärk, lavastajast

näitlejateni. Lisaks tehnilised töötajad. Mõelda välja lugu või osta see mõnelt autorilt. Korraldada kõik, piletimüügist prügikastini, olla otsast lõpuni ise projekti ellu viia, moodsas keeles produtsent. Sellist varianti meie endale lubada ei saa, sest projekti ebaõnnestumise korral puudub meil võimekus, tekkinud rahaliste raskuste kõrvaldamiseks. Teiseks – teha koostööprojekt mõne teatriga, mida oleme ka teinud. Sellisest koostöövormist on huvitatud pigem väiksemad teatrid. Sellisel juhul on ka meil võimalus sõna sekka öelda, näiteks piletihinna kujundamisel või mängukordade arvus, sest vastutus projekti elluviimisel ja sellega seonduval lasub mõlemal poolel. Sellise koostöö vast kõige suuremaks miinuseks tihtipeale ongi tegijate väiksus/tundmatus, et saada kõlapinda jõudmaks potentsiaalse teatrikülastajani. Kolmandaks – kutsuda siia juba teada tuntud teater. Tavaliselt on nad juba piisavalt kogenud ja olemas ka teatav võimekus võimalike tagasilöökidega toime tulemisel. Enamasti on neil olemas ka oma meeskond ja kõrvalist abi nad justkui ei vajaks. Meie asi oleks ainult koha eest renti küsida. Kõlab hästi? Aga päriselus see nii lihtsalt ei käi, peab olema veel see miski, mis paneb teatri kaaluma Vana-Antsla Teatriaidas või Villike Teatritalus oma suveprojektidega välja tulemist. Sel suvel oli meil

tõesti lausa 3 erinevat etendust. Usun, et oli etendusi igale maitsele ja loota, et kõik 16 etendust täidab kohalik publik oleks muidugi naiivne. Teater R.a.a.a.m jäi meie vastuvõtuga väga rahule kuid kahjuks pidid nemadki lahkuma arvestatava kahjumiga. Küsimusele kas olen rikas mees, vastaksin, et jah olen küll, mul on kolm last ja armastav abikaasa. Rahalises mõttes – jõuludeks saab ehk võlad tasutud.

Kuidas kujuneb teatripileti hind?

Eks see sõltub tegijatest ja konkreetsest etendusest. Kui on lava ikka tuntud näitlejaid täis ja sama palju lavatagust taustajõudu, kes koosneb samuti Eesti teatri tipptegijatest, siis on selge, et päris kümne eurose piletiga välja ei vea. Lisaks veel valgustehnika rent, reklaamikulud, transport jne. Lõpliku piletihinna määrab siiski teater ja minul siin palju kaasa rääkida pole. Olen siiani saanud teatritega kokkuleppele, et oleks võimalik varajasest eelmüügist soetada soodsam teatripilet, mõeldes just kohalikele publikule. Paraku seda võimalust ülemäära agaralt ei kasutata.

Aga mis on see miski, mis teatrid siia toob?

See on see, milliste emotsioonidega on varajasemad tegijad siit läinud ja endaga kaasa võtnud. Teatringkond ei ole

väga suur kuid need positiivsed emotsioonid jõuavad kaugemale kui me esialgu arvatagi oskame. Näitlejad on tihtipeale üllatunud kui teistsugused ja sõbralikud on Lõuna-Eesti inimesed. On juba traditsiooniks saanud siin viibivatele näitlejatele tutvustada piirkonda ja siin tegutsevaid toredaid inimesi. Suured tänud Marko Puksingule Tsooru Potitehasest, Aivo Alevile Roosiku Šokolaadivabrikust ja kellamees Arvo Rätsepale, kes meid lahkesti võõrustasid ja oma tegemisi tutvustasid. Teine väga tugev argument on toetajad. Toetajate abil ei maksa me näitlejatele palka vaid püüame kõik saadud vahendid suunata mängupaikade parendamisse ja kõigi etendusega seotud inimeste majutusele ja toitlustusele. Ja kolmandaks tooksin välja võimaluse valida erinevate mängupaikade vahel, sest kõik etendused ei sobi igasse keskkonda. Meil saab teha teatrit nii talus kui mõisas.

Oled maalinud üsna negatiivse pildi teatri tegemisest. Kas madagi positiivset selle juures ka on?

On muidugi, arvan, et positiivset on ikka rohkem kui negatiivset. Raha on küll väga oluline asi ja ilma selleta ei saa, samas on asju mida ei saa mingi raha eest. Need on kogemused, emotsioonid, tutvused. Kui sa oled näinud millegi nimel tohutult vaeva ja siis see mingil määral ka õnnestub. Mingil määral ütlen sellepärast, et ma pole kunagi lõpuni rahul ja see on mind edasiviiv jõud, et alati saab veel paremini.

Heameel on ka selle üle, et Villike Teatritalus esietendunud „Pögenik” jõuab otsaga festivalile Jaroslavi. Nimelt oli sel suvel au võõrustada Villike Teatritalus Venemaa ühte tuntuimat teatritegelast Oleg Loevskit. Meest keda teatakse kõigis seitsmesajast Venemaal tegutsevas teatris. Tänu temale on paljud eesti teatritükid jõud-

nud piiritagustele teatrifestivalidele.

See suvi oli meil kuidagi eriti väliskülastiste rohke. Etendusi käidi vaatamas Venemaalt, Saksamaalt, Tai Kuningriigist, Soomest, Rootsist, Norrast ja mõistagi kõik külastised kuidagipidi seotud teatriga. Nagu ikka külastas meid ka sel aastal teatriauhindade žürii, loodame parimat.

Aga ikkagi, miks sa seda kõike teed?

Tõesti, ega mul otseselt mingit kohustust ei olegi, teen täpselt nii kaua kui jaksan või näen veel mõtet teha. Vana-Antsla Teatriait on saanud toetajate abiga tuletõrje signalisatsioonisüsteemi, muretsetud on toolid, poodiumid, kõike muud vajaminevat inventari, narr oleks nüüd kuidagi pooleli jätta. Ja veel üks väga oluline põhjus on minu toetajad, mitte ainult need kes toetavad mind rahaliselt või materiaalselt. Neid inimesi on väga palju, kelle poole pean ettevalmistusperioodil erinevate palvetega pöörduma ja kõik on olnud väga vastutulelikud. Suur aitäh teile!

Lõpetuseks?

Lõpetuseks tahan tänada kõiki oma pikaajalisi toetajaid ja koostööpartnereid. Ma ei väsi kordamast, et ilma teieta teatrit maal ei oleks. Antsla vald, Kultuurkapital, KorrasVara, Veski Pubi-Külastistemaja, Sän&män, Mägiste Põllumees, Haugas Transport, Beebipood.ee, Aknatohter.ee, Ehituskaup 24, Raiko Ruven, Tarvo Treumuth, Evelyn Tõniste, Viljar Kavant, Mari-Liis Kavant, Helve Kavant.

Veel pole teada kas mul on põhjust seitsmendat hooaega teie poole pöörduda, loodetavasti on. Minu siiras tänu ja kummardus Teie ees!

Küsis ja vastas
HELGER KAVANT

Viimase sõja tuhmuvad jäljed

Aeg-ajalt kostub siit-sealt uudiseid maapõuest avanevatest leidudest mis pärinevad II maailmasõja aegadest. Seda, et 1944. aasta II poolel toimunud lahingutegevuse käigus pühitati kaardilt Antsla linna keskus, teavad ehk paljud. Täpsemate nüanssidega ollakse vähem kursis, kui siis vanemate ja vanavanemate meenutuste põhjal.

Tolleaegsetel aerofotodel Antslast ja selle lähiumbrusest on sõja jäljed selgesti näha – põlenud kesklinn, siin-seal kaevikud. Viljapõldudel lahingumasinate sõidujäljed, ka suur-tükimürskude ja lennukipommi lehtrite esinemissagedus on märkimisväärne.

Arnolt Unt, Eesti sõjamuuseumi arheoloog (sõjahaudade spetsialist): „Antslat läbivate riigiteede renoveerimistööde käigus meenutas sõda end 16. juulil Taberlaane külas „Marati“ bussis

peatuse ehitamisel. Oli ülimalt meeltliigutav, et ehitajad võtsid vaevaks leidudest teatada – paljudel juhtudel kuuleb paraku alles aastate pärast objektidel töötanute käest, et objektijuht on käskinud kõik inimluud kinni ajada ja leitud mitte rääkida. Kahjuks suure kopaga kaevates ei saadud enne asjast aru, kui leiti saksa grenaderi saabas jalaluudega. Paraku jäigi see saabas ja surmaaegselt murdunud poolik reieluu, ning õlavarreluu ots ainsateks leidudeks langenust, sest ka hilisem pinnase kopaga läbi-puistamine ei andnud tulemust.

Leidsime ainult ühe tühja MP-44 (rabvasuus tuntud kui sturm-gewehr) salve ja jäänused saksa padrunitaskust. Lisaks saadi tõendeid lahingu käigus hävinud ja maha jäänud saksa soomustehnikast. Teine väljakutse oli juuli viimasel päeval, kui tee ehitajate kopa ette jäi vähemalt kabe langenu haud, mis viimased aastakümned oli olnud tootmisboonete juurde viiva tee all.

Taasiseseisvumise järel on sellest piirkonnast leitud veel kolme langenu säilmed, räägitud on aga kordades rohkematest. Viimased leiud on ilmekaks näiteks, et selliseid hilisemate aastakümnete kibistuste alla jäänud tundmatuid sõdureid leia b e i peamiselt suuremate pinnasetööde käigus.“

Antsla kesklinn 1944 Saksa sõjaväe aerofoto /Maaamet/

Meenutusi aastakümnete tagusest – Saksa poole rindeteadetest:

14.08.1944 kell 03.45 **Hommikuettekanne Von Below'i staap:** „18. Ründepataljon jõudis Karula mõisasse ja rajas sellest itta tugeva kaitseliini. Praegusel ajamomendil teostatakse luuret kirdesse ja itta. 82. Grenaderi-rügement võttis Antsla enda kätte. Umbes kell 2.30 lähenesid kagu suunast 6 vaenlase tanki ja keerasid ristmiku (2 km Antslast loodes) juures kaarega tagasi.“

Kell 19.05 **Võitlusgrupp “Von Below“** /.../ Vasakpoolses löigus õnnestus vastasel ülekaalukate jõududega ja tugeva tankitoetusega mitmest küljest rünnates vallutada Antsla. 2 vastase tanki hävitati lähivõitlusrelvadega. Kaks oma ründesuurtükki said pihta ja 3 hävitati. Kogu päeva jooksul jätkas vaenlane pealetungi kagust loodesse. /.../

ARNOLD UNT, KALEV JOAB

Lauluga üle Võrumaa

Algamas on järjekordne rahvusvaheline muusikapäev, mis viib Eestimaa eri otsesse üle saja kontserdi. See aasta erineb mullustest muusikapäevadest selle poolest, et muusikud võtavad igas maakonnas fookusesse ühe muusikalise nähtuse. Võrumaal on see nähtus laul.

Kui me millegi üle võime eestlastena õnnelikud olla, siis vast selle üle, kui palju on meil suurepäraseid lauljaid. Muusikapäeval avaneb võrumaalastel võimalus kuulda ka seda, kui eriomelised meie lauljad on. Neljal kontserdil kuuleb kolme naisvokaali, kes kamba peale katavad kõik olulisemad žanrid klassikast džässini ja pärimusmuusikani.

Kes on need naised, kelle hääled Muusikapäeval üle Võrumaa kõlavad Klassikalisemat repertuaari esindab noorema põlve säravamaid sopraneid Kädy Plaas-Kala. Aastate jooksul on tema repertuaar ulatunud vababarokist kaasajani ning ühesuguse kergusega esitab ta nii vokaalsümfoonilisi suurvorme kui ka kammermuusikat. Muusikapäeval laulab ka hinnatud tenor Mati Turi, keda iseloomustab lai repertuaar barokist eesti nüüdisheliloojate teosteni. Ta on olnud ka pikaaegne Eesti Filharmoonia Kammerkoori liige. Muusikapäeval esinevad Plaas-Kala ja Turi armastatud pianisti ja pikaajalise lavapartneri Martti Raidega.

LÄBI MUUSIKA ISEENDANI

Hoopis teist masti, ent sama sügavat ja kaunist muusikat esitab Muusikapäeval Meelika Hainsoo. “Laulan ikka pärimuslikke rahvalaule, arvatavasti Võrumaalt pärit viise. Saadan end ilmselt hiiu kandlel, viiulil, kandlel ja karmoškale. Küllap näitan ja tutvustan neid pille ka kuulajatele.”

Miks on pärimuslaul oluline? “Sest et see on meie rahva ühine kultuuripärand. Selle on loonud päris meie oma esivanemad,” vastab Hainsoo. “Võiksimme seda vaimset minevikku, siin sündinud kultuuri ikka teada ja teadvustada. Seda laulu ei ole loonud keegi väljaspoolt, vaid selle oleme ise endale omaks laulnud ja mänginud. See peegeldab nii mõndagi sellest, kes me oleme. Neid lugusid lauldes ja mängides saad aru, kes sa oled. Ja igasugune enda tundmine on aga väga vajalik.”

Plaas-Kalale ja Hainsoole sekundeerib Muusikapäeval Helin-Mari Arder, kelle õlule jääb džässihõnguline repertuaar. Arderit teatakse isikupärase häälega lauljatarina, kes esitab ühesuguse soojusega nii emakeelset loomingut, portugallikeelseid *bossa novas*id kui ka prantsuse šanssoone. Kontserdid on viinud Arderit esinema Euroopasse, Ameerikasse, Venemaale ja – miks ka mitte – Võrumaale.

Muide, Muusikapäeval ühendavad Plaas-Kala ja Hainsoo õhtu lõpuks oma jõud ühisel kontserdil. Sealgi musitseerib nendega koos pianist Martti Raide. Armastatud klaverimängija repertuaari kuulub nii romantismiaegset kui ka kaasaegset klassikat ning ta on osalenud mitmekümne eesti helilooja uudisteose esitusel. Martti Raide on kirjutanud ka mitmeid muusikaartikleid sellistele väljaannetele nagu Muusika ja Sirp.

Ja miks vajab muusika oma päeva? “Muusika on loomulikult iga päev väga oluline,” ütleb seepeale Meelika Hainsoo. “Kindlasti ei tee aga paha, kui lapsed ja üldse inimesed ühel päeval veelgi rohkem muusikat kuulavad.”

MIS ON RAHVUSVAHELINE MUUSIKAPÄEV?

Muusikapäeva traditsiooni algatas 1975. aastal maailmakuulus viiuldaja Yehudi Menuhin, kes tahtis maailma muusika abil kaunistada muuta. Sama palju soovis Menuhin, et muusikakunst leviks kõigis ühiskonnakihtides, sõltumata rahvusest, kultuurilisest taustast ja sotsiaalsest klassist. Ta mobiliseeris ühiskondliku muusikaelu, alates professionaalsetest ja lõpetades amatöörühendustest, ning muusika kõlas sel päeval kõikjal – teles, raadios ja elavas esituses. Eestis tähistatakse Muusikapäeva Eesti Muusikanõukogu eestvedamises alates 2002. aastast, mispuhul jagatakse sel päeval muusikapreemiaid ning korraldatakse tasuta kontserte eri paigus üle terve Eestimaa.

TantsuMENÜÜ Antslas

TantsuMENÜÜ on võimalus tuua etenduskunstid suurtest linnadest välja – endale koju kätte. TantsuMENÜÜ on sündinud soovist luua etenduskunstide turivõrgustik, millesse 2019. aasta sügishooajal koos Eesti Tantsuagentuuriga kuuluvad Antsla Kultuuri- ja Spordikeskus, Rakvere Kultuurikeskus, Misso Rahvamaja, Mõniste Rahvamaja, Pärsuma Kultuurikeskus, Türi Kultuurikeskus, Suuremõisa spordihooned ja Käina Huvijätku Kultuurikeskus ning Hiiu vald, Võru Kannel, Orissaare Kultuurimaja ning Kuressaare Kultuurikeskus.

Euroopa Liidu poolt toetatud projekti **SPARSE** –

Supporting and Promoting Arts in Rural Settlements in Europe eesmärk on viia etenduskunstid väljapoole suuremaid keskusi, kaasata kohalikud korraldajad, valmistada ette esinejad ning ideaalis luua püsiv riigisisene turivõrgustik. Suurbritannias on see National Rural Touring Forumi näol juba enam kui 15 aastat eksisteerinud, samuti on see väga heal tasemel Rootsis ja Norras. Eestis TantsuMENÜÜ nime all tegutsevat võrgustikku koordineerib Eesti Tantsuagentuur.

Eestis on hetkel selleks etenduskunstiks tants. Ideaalis võiksid siia projekti kuuluda ka teater ja muusika. Tähtis on see, et kvaliteetne ja hea kultuur

2019/2020 õppeaasta algas Lusti Lasteaiaperel uuel asfaldiplatsil.

Hetkel on lasteaia nimekirjas 125 last ja endiselt kuus rühma. Lasteaiaperel andsid oma tervitused edasi direktor

Jüri Kiidron ja Antsla vallavolikogu esimees Merike Prätz. Direktor tõi selle aasta ees-

Lusti Lasteaia tublimatest tublimad!

Tänapäeva töökeskkonnas on töötajate tunnustamine suureks osaks töötaja motiveerimisel. Kolleegi hea sõna, abivalmiduse ja tehtud töö märkamine on tihti rohkem väärt materiaalne tunnustus.

Nii ka Lusti lasteaia. Õppeaasta alguses on meil tradit-

siooniks saanud tublimate tunnustamine. Tublid on tegelikult kõik, aga erilisel silmapaistnud kolleeg jääb silma ja saab tunnustusedelele märgitud. Tunnustusedelid jagatakse uue õppeaasta alguses ja tulemused tehakse pidulikult teatavaks õppeaastat alustaval üritusel.

Eriti toredaks teeb tunnustamise see, et sedelile märgitakse, mis on silma jäänud, mille eest just see kolleeg on väärt tunnustamist. Need ilusad sõnad on heaks toeks uue õppeaasta alguses. Sellel aastal pidasid kolleegid Aasta Õpetaja tiitli väärili-

märkidena välja sallivuse ja digipädevuse tõstmise lasteaia.

Lastele oli külla tulnud Mõttelind. Erilise tähelepanu said koolieelikud (30 last), kellele oli liikumise ja muusika töörühma poolt välja mõeldud „rebaste ristsed”, mille läbides said kõik koolieelikud Mõttelinnu õnnitluskaardi.

Mõttelind saatis lapsi uuele õppeaastale vastu sõnadega: „Armas väike mõtleja! Mõttelind on kogu aeg sinuga, tundes rõõmu igast vastusest, mida sa tead või mille sa välja mõtled. Lustakat mõttemängu teile kõigile uuel lasteaia-aastal!”

JÜRI KIIDRON, Lusti lasteaia direktor

seks **Kärt Salumetsa**, Aasta Töötajaks valiti **Anneli Saar**. Parimaks Meeskonnaks valiti **Liiklusmeeskond (Kaja Kender, Ulvi Talv, Leili Väisa, Jüri Kiidron)**.

Palju õnne!

KÄTLIN AIDLA, tunnustusmeeskonna liige

Töötab huvitavaks minna!

Antsla Gümnaasiumi õuele on pargitud põnev haagis. See on Loodusteaduste Koda, mis on viie kooli: Antsla Gümnaasium, Kuldre Kooli, Osula Põhikooli, Tsiguliina Kooli ja Lüllemäe Kooli ühisprojekti „majake“.

Loodusteaduste koja projekt on suunatud õppe- ja ainevaheliste tegevuste tulemuslikumaks muutmiseks läbi praktilise ja uuendusliku õpikeskkonna.

Selle põneva Kodade projekti juht on Astrid Org. Projekt valmis tänu meeskonna mõnusaale koostööle. Looduskoja treileri ehitaja oli Alro Metal OÜ.

Loodusteaduste koda pakub õppetundides fantastilisi võimalusi praktilisteks tegevusteks, ettevõtlikkuseks, VUNK tegevuseks ja põnevusteks. Loodusteaduste Kojas pannakse õpilasi nägema oma õppetöö tulemust ja mõistma seda,

kuidas nad õpivad. Oluline on asjade läbi proovimine, et katsetada erinevate valikute seest õige leidmist. Katsetuste põhjal püütakse õpilastele näidata, et nende panus on oluline paaris- töös, rühmatöös, et iga õpilane on oluline lüli kollektiivis nii koolis kui ka väljaspool kooli.

Kuna projekt on mõeldud viiele koolile, siis on õppeaasta jagatud viieks ja igas koolis on see koda õppeaasta jooksul seitse nädalat, kuid osad seadmed jaotatakse koolidesse ära. Seega töötab tulla põnev õppeaasta. II kooliastme loodusõpetuse õpetajana tänan võimaluse eest olla osa sellest põnevast ettevõtmisest.

Teist aastat püüame tegutseda GLOBE tegemistes. GLOBE (Global Learning and Observations to Benefit Environment) on ülemaailmne alg-, põhi- ja keskkooli õpilastele mõeldud uurimuslikku õpet ja

jõuaks maapiirkondadesse. Sügishooajal etendub Antsla KSK-s Eesti Tantsuagentuuri andekate koreograafide ja tantsijate poolt loodud kaks lavastust.

Juba **10.oktoober** on kõigil võimalus osa saada etendusest „**Mahlad välja**!“. „Mahlad välja“ on tantsulavastus, mille fookuses on võidelda noore kogukonna klassikaliste normide vastu. Milline oled sina? Tavaline või ebatavaline, eriline või mitte eriline?

07. november lavastub etendus „**Object.ify**“. Tantsulavastus „Object.ify“ räägib naise kujutamisest objektina läbi meespilgu filtri ehk läbi mehe pilgu – naine on objektistaja ja objektistatav samal ajal. Lavastuses "Object.ify" põimuvad tants, ühiskondlikult

oluline probleem, huumor, teatraalsus ja kõik see omakorda klišeelikus võttes.

Kevadhooajal **24.märts 2020** on Antsla KSK laval „**A Good Run**“ – tantsulavastus, mis võtab impulsi olümpiadeviisist „Kiiremini. Kõrgemale.Kaugemale.“ ning otsib viisi, kuidas toimida ja hakkama saada kiiretempolises ühiskonnakorralduses, kus inimene tunneb piiriltul vajadust teha rohkem, intensiivsemalt, vähema ajaga – olla rohkem, et elule mitte jalgu jääda.

Neid etendusi lihtsalt peab nägema. Need on huvitavad ja midagi väga head. Igale etendusele eelneb vestlusring lavastajaga. Ootame teid!

TANELPUURA, Antsla KSK kunstiline juht

praktilisi tegevusi pakkuv keskkonnasuunitlusega haridus- ja teadusprogramm. Läbi uurimusliku õppe on GLOBE-i visiooniks edendada ja toetada õpilaste, õpetajate ja loodusteadlaste koostööd keskkonna ja Maa kui süsteemi uuringute valdkonnas. Antsla koolis tegutsevad GLOBEga enamasti viienda klassi õpilased. Eelmise aasta viiendikud said selle tööga kenasti hakkama, kind-

lasti ka selle aasta viies klass saab selle tööga hakkama ja neil „väikestel teadlastel“ tuleb põnev aasta.

26. septembril on Antslasse tulemas Teadlaste Öö Festival. Õpetaja Marietta Löö juhtimisel on kokku pandud TÕF kava. Ootame lisaks õpilastele ka lapsevanemaid osalema TÕFi tegemistes. ÜLLE ANIER, Looduskoja kojavanem

PRESSITEADAANNE

Sihtasutus Eesti Rahvuskultuuri Fond võtab kuni 15. oktoobrini vastu taotlusi stipendiumideks ja kultuuriprojektide finantseerimiseks 2020. aastal.

Stipendiume ja toetusi jagatakse 139-st allfondist.

Sihtasutus Eesti Rahvuskultuuri Fond toetab:

- üksikisikuid stipendiumidega õppe- ja teadustööks ning loominguliseks ja sporditegevuseks;
- organisatsiooni toetustega eesti rahvuskultuuri arendamise, säilitamise ja edasikandmise seisukohalt oluliste projektide algatamiseks ja finantseerimiseks.

Esimest korda osaleb jagamisel kolm allfondi:

Härmatali fond algatatud 2018. aastal Tiit Alliste (neiupõlvnimega Härmatali) poolt eesmärgiga toetada lastekirjanduse loomist, mis kannab edasi eesti rahva traditsioone ja tutvustab lastele eesti kultuuripärandit;

Ilmar Oleski fond asutatud 26. juunil 2019. aastal Ilmar Oleski poolt eesmärgiga toetada noori ja võimekaid instrumentaliste klassikalise- ja džässmuusika alal;

Valter Lengi fond algatatud 2009. aastal Valter Lengi poolt eesmärgiga toetada Eesti üliõpilasspordi ajaloo uurijaid. Jagamise info, allfondide nimekirja ning taotluse ankeedid leiate Sihtasutuse Eesti Rahvuskultuuri Fondi koduleheküljel www.erkf.ee

Privet, gorod Narva!

võimalust toolileenid alla lasta ja pikutades lakke kuvatavat videoinstallatsiooni imetleda. Eelmisel päeval olime ühe aktiivse Narva muinsuskaitsejaga pikemalt rääkinud nii Urvastes kui ka Narvas teeninud õpetajast Villu Jürjost.

NARVA EI OLEGI NII KAUGEL

Kohe, kui olime linnusesse naasnud, selgus, et olime Kreenholmi hiljaks jäämas, sest meie uus sõber Julia, kelle olime lubanud autoga kohale viia, pidanuks seal juba pileteid müüma. Kohapeal kohtasime bussitait võrukesi, pooled neist tuttavad. Kreenholm on võimas – oleks vaid omanikel ja riigil raha ja ideid, et hooned uuesti kasutusele võtta. Plaanitav tekstiilmuuseum on ju vaid piisake Kreenholmi-nimelises meres. Kõik narvakad loodavad, et Venemaa vabastab Jaanlinna erirežiimiga linna staatusest, siis pääsevad sinna ja ka üle silla Narvat külastama ka need vene-lased, kes elavad mujal kui Jaanilinnas. Petseri on juba „vabastatud“ – keegi ei mõista, miks ei võiks sama teha Jaanilinnaga.

Pärast tegime veel natuke tööd kamalaua juures, tahtmatult kuulsime kooliaasta alguse puhul korraldatud kontserti venekeelset disko ja eestikeelse Taukariga. Ka minister Reps käis tänavu just seal kooliaastat avamas. Erikeelsed inimesed saavad Narvas üksteisest minu meelest palju paremini aru, kui meile vahel näidata tahetakse.

Kuidas me piirilinnas Urvaste kama tegime ja palju muud

Aktiivse külaseltsi liikmeks olemisest võib teinekord saada vägeva kultuurilaksu. Niisiis kutsuti meid Mariina Kõlleriga augusti viimaseks ja septembri esimeseks päevaks Narva linnusesse kamategemise õpituba läbi viima.

Pikalt polnud aega mõelda, kirjutasime venekeelsed teraviljade nimetused spikriks paberile, Mariina võttis kaasa meie „Piibli“ – eesti-vene sõnaraamatu. Mariina oli taasiseseisvumise taastamise järel korra Narvas käinud, mina oma teada üldse mitte. Kõigepealt ei leidnud me linnuse väravat – jõudsimme aina ja uuesti Malmi tänavale, kus nentisime, et siit edasi on juba piiripunkt. Selgus, et peamegi piiri ületavatest autodest mööda sõitma, et siis nende nina eest linnuse munakiviteele põigata.

EESTI KEEL ON HINNAS

Müüride vahele linnuse Põhja-õuele jõudes tundsimme end nagu uusaegsed untsantsakad – peamiselt liikusid seal ringi keskaegseis rõivis töötajad. Katsusime siis oma puuvillastes riietes vähemalt keskaegset nägu teha ja pakkisime nodi välja. Peagi olid kohal ka esimesed külastajad, kes olid just meie õpituba oodanud! Tagantjärele võib ütelda, et umbes nelja-kümnest meid kahe päeva jooksul külastanud inimestest pooled olid eestlased, ülejäänutest suurem osa venekeelsed,

aga oli ka slovakk, poolakad, Itaaliast pärit naine, kes lapsega rääkis oma keeles, meiega pea-aegu aktsendivabas eesti keeles. Linnuse nooremad giidid rääkisid samuti väga ilusat eesti keelt, kuigi olid selle alles täiskasvanuna ära õppinud. Neist oli meile suur abi ja kindlasti õppisid just nemad omakorda kamateost kõige rohkem. Saime giid Juliaga kokku viia ka ühe Peterburi nei, kes uuris võimalusi ülikoolis eesti keele õppimiseks. Järgmise päeva ekskursiooni Kreenholmi manufaktuuris viis aga läbi Vene-maalt pärit ajaloolane Denis, kes samuti tegi seda otsast lõpuni eesti keeles.

Paiknesime linnuse Põhja-õuel strateegiliselt tähtsas kohas – otse selle keskaegse olemisega väljapliidi kõrval, mille peal Valentina kaks päeva järjest (ja enne seda terve suve) beljašše küpsetas ning seega ei tarvitsenud me tühja kõhtu kannatada. Veidi kaugemal podisesid lõketel potid põnevate mooside ja kastmetega, neid sai kohe pärast purki panemist koju kaasa osta. Pole vist mõtet lisada, et päev lõppes ja järgmine algas Põhja-õue rahva ühise söömaajaga külastajatele juba või veel suletud müüride taga.

URVASTELASTE JÄLGGEDEL

Kui pool päeva oli seljataga, imestasime Mariinaga, et me ei ole kohanud veel ühtegi Urvas-

tega seotud inimest. Aga ei läinudki palju aega mööda, kui meie „kolleeg“ – Põhja-õue apteeker, ajalooõpetaja ja endine ajakirjanik Tanel Mazur teatas, et ta üks esivanem on Tamme-Lauri tamme juurest pärit. Päeva peale kohtasime ka üht meest, kes oli just äsja Urvastest ühe talumasina ostanud. Õhtul viis küllakutsuja – ajaloolane ja Narva muuseumi teenindusjuht Kristel Habakukk meid järgmisse maarottide jaoks eksotilisse paika – Narva-Jõesuu randa Narva eestlaste muinastulede ööd nautima. Meri on neil seal päris hästi ära peidetud – silmapiirini kulgevasse liivaranda viivad võsa vahelt arvukad peenikesed rajad, mida autoaknast nähagi ei ole. Paistis, et ma olin ainus, kelle jaoks oli kõige tähtsam ruttu merre pääseda. Kui sealt lõpuks välja sain, olid kadunud nii saksofonimängija, peolaud kui ka suurem jagu inimesi. Meie kolm jäime sinna veel paariks tunniks.

Järgmist päeva alustasime Marinaga jalgsimatkaga, et leida üles promenaad ja Aleksandri kirik. Narva ongi just nii lihtne linn, nagu Kristel oli meile kirjeldanud. Võiks pea-aegu ütelda, et kirik leidis meid, mitte meie teda. Ja kui me selle võimsa hoone rüpes mugavates toolides parasjagu kõiksusega kontakti otsisime, astus ligi lahke proua, kes pakkus vaatamata valele külastuspäevale

Võrumaa raamatukoguhoidjate sügishooaeg algas 4.septembril põneva reisiga Virumaale. Koostööseminari teemaks oli „Üksainus Eesti on Võru ja Virumaa vahel.“

Reisiselle oli 39, Antsla vallast 4 osalejat.

Esimesena võttis meid vastu Mustvee Linnaraamatukogu, mis asub kultuurikeskusega sama katuse all. Maja renoveeriti ja 2011.aastal sai raamatukogu suuremad ruumid. Oli palju lilli, kaks kilpkonna ja kass, kes tundis ennast tõelise bossina.

Kõige pikem peatus oli Sillamäe raamatukogus, mis asub gümnaasiumiga ühes hoones. Kuulasime ettekandeid kodulootööst, ürituste ja näituste korraldamisest. Et Sillamäe elanikest on eestlasi 1,3%, siis põhikogu on vene keelne. Linnavalitsuse arenguosakonna nõunik Anton Makarjev tutvustas linna tulevikuplaane.

Virve Osila.

Kolmas raamatukogu oli Mäetaguse, mis asub ka kultuurimajas. Postipunkti toomine raamatukokku ei toonud lugejaid juurde. Kultuurimaja saalis kohtusime luuletaja Virve Osilaga, kes on oma loominguga leidnud tee lugejate südame-

tesse. Aeg möödus kuulates linnutiivul.

Mustvees külastasime kaalumuuseumi, mille kõige väiksem eksponaat on kirjakaal.

Vaatamiseks on välja pandud üle 120 kaalu, 60 margapuu ja arvukalt kaaluvihte.

Sillamäel nautisime 2017. aastal uuendatud promenaadi, mis oli tõesti võrratu.

Promenaadil tunnustati ka Võrumaa parimat raamatukoguhoidjat – Tuuli Dolgoševi Orava raamatukogust.

Tagasiteel tehti väike peatus sibula ja kala ostmiseks. Ei saa ju Peipsiveerest ilma nendeta koju tulla.

Oli üks ilus, hariv ja huvitav päev. Tore oli kolleegidega lihtsalt rõõme ja muresid jagada. Suur tänu Võrumaa Keskraamatukogu direktorile Inga Kuljusele, kes reisi korraldas ja tänu toetuse eest Kultuuriministeeriumile ning Integratsiooni Sihtasutusele.

Reisisellid EVI ja MALL

Narva on Urvastele palju lähemal kui tundub. Tükike südamest jäi meil mõlemal sinna.

AIRI HALLIK-KONNULA

MTÜ PERLEP JA KULDRE RAAMATUKOGU KUTSUVA:

2. oktoobril osalema Võrumaa eakate festivalil, transport sinu kodu lähedusest (tasu 4-5 eurot). Võimalus mõõta kolesterooli, veresuhkrut, luutihedust, avatud müügiletid, loengud eakusega seotud teemadel, esinevad isetegevuslased, päeva lõpetab Heino Tartes ja Noored Sõbrad oma kontsertiga. Võimalus osta suppi (2 eurot) ja tasuta saab teed ning kaerahelbepätsikesi. Osalejate vahel toimub loosimine. Info Ene 5560 4094, raamatukogu 785 7306. **Osalussoovist palun teatage hiljemalt 28. sept, sest siis saab marsruudi kokku panna.**

19. oktoobril Kuldre vallamajja **KÜLAKOHVIKUSSE kell 12.00 – 15.00.** Võimalik maiustada kohalike prouade valmistatud magusate ja soolaste koduste suupistetega, kohvi ja teega, hinnad taskukohased. **Kell 12.30** avatakse käsitöötuba koos kaltsuvaipade näitusega (võimalus osta), **kell 13.00** kohalike vanaaegsete nukkude minietendus HEA ON TEADA. Kohal on raamatukogu oma uute ja vanade raamatutega (võimalus maha-kantud raamat päriseks koju viia). Saab kuulata südamlikke ja õpetlikke kaminajutte.

23. oktoobril kell 12.00 eakaid Uue-Antsla rahvamajja **VÕIMLEMA** (osalustasu 2 eurot) **kell 13.15 vestlusringile** (tasuta) **PÕLVKONDADE VAHELISTEST SIDEMETEST JA VÄÄRIKAST VANANEMISEST.** Vestlusringi viib läbi psühholoog Anu Taal. Vestlusringi võid tulla ka siis, kui ei saa võimelda.

KOHTUMISTENI ÜRITUSTEL!

Võrukad Virumaal

Uudised aastate tagant

Vanu uudiseid vahendavad
Margus Konnula ja Kalev Joab

Valmis Lõuna-Eesti moodne koolihoone

Elu 13. september 1939 lk 3

Urvaste uus koolimaja lõpulikult valmis. Neil päevil võeti vastava komisjoni poolt vastu Urvaste uus algkoolihoone, mis valmis käesoleva aasta augustis. Võrumaa rikastus jälle suure ja moodsa - koolioludele vastava - haridustempli võrra, mis püstitatud nagu kiuste samale kohale, kus varem kaks koolimaja langesid tuleroaks. Koolimaja on ehitatud kolme klassikomplekti tarvis ja seal leiduvad peale klassiruumide veel saalid, näitelava, käsitööklass, õppeabinõude ruum, ruumikad õpetajate korterid jne. Koolimaja ehitus viidi läbi ehitusettevõtja Eduard Wulfi poolt, arhitekt Saar'e järelvalvel ja läks Urvaste vallavalitsusel maksma umbes 50.000 krooni. Koolijuhatajaks on Julius Jaek kes koolipõllul töötanud juba paarkümmend aastat.

Urvastes jälle kool

Võru Teataja 12. september 1989

Möödunud aasta augustikuu lõpul peeti Urvastes rahvakooli asutamise 300. aastapäeva. Seda sündmust jäid tähistama selle päeval asetatud kivi kiriku juurde ja mõte: miks ei võiks Urvastes jälle olla üldhariduskool, et koolimaja looks üldinimlikke sidemeid läbi kohaliku aja- ja kultuuriloo. Mõte idanes kiiresti, sest kõigile tundus ülekohtusena kooli kaotamine 1973. aastal.

Urvaste on tugevate kultuuritraditsioonidega paik. 1688. a. oli siin rahvakool, kus õppis 25 last. Sest ajast ei ole koolitraditsioon kunagi katkenud. 1939. a. ehitati kooli praegune hoone, mis õnneks säilis seetõttu, et ka 8klassilise kooli sulgemise järel jätkas siin tööd 5-6 õpilasega algkool ja kolis Linnamäelt üle eriinternaatkool. Aga rahvas igatses siia tagasi oma päriskooli. Miks peaksid Urvaste lapsed kaugele Antslasse, Kuldresse ja Restu kooli käima. Oli ju siin varem mitu kooli, Viselaski oli oma kool.

1. september oli Urvaste röömupäev. "Me oleme saanud tagasi endale oma kooli," ütles avaaktusel kooli direktor Aime Soonvald, kel kodupaik Urvastes. Avaaktusele olid tulnud lastevanemate kõrval ka külainimesed, kes ei suutnud varjata liigutuspisaraid: ära jõudsimse oodata! Kui Urvaste 8klassiline kool suleti, õppis siin 66 õpilast. Nüüd õpivad taasavatud koolis 34 õpilast. Margus ja Piia on I klassi õpilased, Rainer, Meelis ja Annika IX klassi õpilased. Vahepealseid jagub igasse klassi. Kõik nad on terve suve koos vanematega siin remonti teinud, kooli avamise eest hoolitsenud. Ka õpetajad Silvi Kuus, Marge Ojastu, Urve Puusepp, Tiit Kungus, Merle Põldsaar alustasid kooliaastat suvel, värvipintsel peos.

Esimese päeva tervitussõnu ütlesid need, kes samuti kooli avamises asjalised: Urvaste koguduse õpetaja Villu Jürjo, külavanem Aino Villem, majandijuht Hans Jürgenson, naaberkooli juht Arved Jauk. Mitmed neist ka kooli vilistlased, niisamuti nagu hariduskoondise asejuhataja Saima Murel.

Siis aga tuli väike koolipoiss, koolikell käes. See hakkas helisema ja armsa tuttava tilina saatel läksime kõik jalutuskäigule uueks saanud Urvaste laste oma kooli.

EVIKASESALU

URVASTE KÜLAKINO UUDISED

Lehe ilmunise ajaks on esimene film näidatud. 19.09 oli linal "Ükssarvik". Edasi püüame ikka hoida kurssi nii, et võimalikult kiirelt kõik, eriti Eesti oma looming, jõuaks Urvastesse.

Tähelepanu tuleks pöörata, et edaspidi tavaseansid tulevad neljapäeva asemel teisipäeviti. Kellajaaks jääb 19.10.

12.septembril oli Tallinnas järjekordne Eesti Filmi Instituudi teabepäev. Toimub see kaks korda aastas ja olen püüdnud nendest ikka osa võtta. Seekord oli ülevaade II poolaasta jooksul kinodesse jõudvatest filmidest.

Lühidalt meie oma toodangust. "Ükssarvik", "Kohtunik" ja "Vanamehe film" on juba välja hõigatud. Huvitav tuleb Al Wallcat pseudonüümi all tegutsev režissöör ja stsenarist filmiga "Ühemeheshow". Varem nähtutest on tema looming "Ema" ja "Tuliliilia". Kaasa näitlejana teeb omakandimees Viido Polikarpus.

Mehi toob kindlasti kinno dokumentaalfilm "Konstantin

Vassiljev. Kastist väljas". Filmi tegijad leidsid jalgpalluri kohta palju häid sõnu ja sangar avaneb uue küljega.

Urmas Eero Liiv tuleb esimese Eesti oma õudusfimiga "Kiirtee põrgusse". Liig varajase tutvustuse unustate, aga jälgige reklaamil!

Kohtumiseni Urvaste Külakinos

VIRVE ÜPRUS

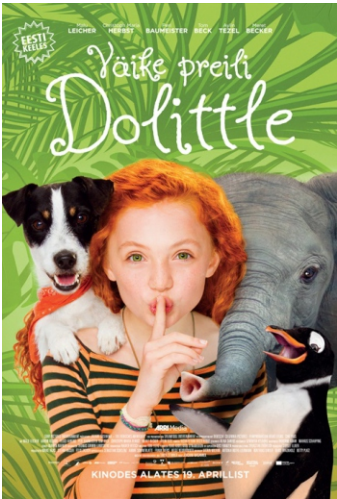
Erakorraliselt näitame "Vanamehe filmi" pühapäeval 28.09 kell 15 Maal elamise päeval. Saame röömustada kõiki huvilisi, kes meie elu vastu huvi tunnevad.

Kordusseanss on neljapäeval 3.10 kell 19.10

Edaspidi hakkavad kinoseansid toimuma teisipäeviti ikka kell 19.10.

A.Puustusmaa uut filmi saab vaadata 1.10 kell 19.10
Pilet 5/4€

26.09 kell 19.10 suurepärane koguperefilm lastest ja loomadest.
Pilet 4/3€

KULTUURISÜNDMUSED ANTSLA VALLAS (jooksvalt saad kõige toimuvaga kursis olla www.antsla.ee/kalender)		
SEPTEMBER	OKTOOBER	
25. Eesti mängufilm „Üks-sarvik” / Antsla KSK	1. "Muusikapäeva kontsert „Vaikus” Helin-Mari Arder, Kädy Plaas, Mati Turi ja Martti Raide / Antsla KSK	välja" / Antsla KSK
26. Lastefilm "Väike preili Dolitte" Urvaste Külakinos / Urvaste Seltsimaja	3. Vanamehe film Urvaste Külakinos / Urvaste seltsimaja	14. Vabalava etendus „Kuidas öelda jah” / Antsla KSK
27. Mihklipäeva tähistamine / Kaika Seltsimaja	6. Tsooru lauatenнисe-võistlussarja I etapp / Tsooru Rahvamaja	15. Etendus „Täpselt nagu roos” / Tsooru Rahvamaja
28. Vanamehe film Urvaste Külakinos / Urvaste Seltsimaja	10. Eesti Tantsuagentuuri tantsulavastus "Mahlad	19. Käsitöökojad Üle Maa / Uue-Antsla Rahvamaja
30. Mihklilaat Lusti Lasteaia / Lusti Lasteaed		26. Synne Valtri Band / Linda Rahvamajas
		27. Tsooru mälumängur 2020 I etapp / Tsooru Rahvamaja

Urvaste kandi suviseid tegemisi

Kes suvel suurt lehte loeb. Ilus ilm ja päikesepaiste hoiavad ikka õues. Nüüd tuleb kiirkorras anda ülevaade, mis head on toimunud peale Urbanilaata.

Seltsimajas käivad tihedalt külalised teistest külaseltsidest. Pärnumaalt ja Jõgevamaalt, sekka lähemalt rahvast ka.

Hulk tegemist ja röömu oli tule toomise pikniku korraldamine Tamme-Lauri tamme ümber. Juulis suure kuumaga oli selts abis ümber Uhtjärve jooksus. Aga palju toredam oli Harri Neeme 100 sünniaastapäeva tähistada seltsimajas. Kokku olid tulnud kõik lugupeetud spordimehe aatekaaslased, kes humoorikal moel meenutasid legendaarset Harri Neemet, kes nüüd puhkab oma sünnikodu lähedal Urvaste kalmistul.

Augustis said aktiivsemad seltsiliikmed osa Võrumaa ringreisist, kus külastasime nelja vahvat talu. Tänavune hea viinamarja-aasta viis meid esimesena Pruuli-Kaska tallu. Ei ole pea vist ühtegi Lõuna-Eesti majapidamist, kus viinamari ei kasv

va. Kõik asjakohased küsimused said parimad vastused.

Edasi olid lilled ja liblikad. Imeline Liblikaaia Villa Umbsaares. Valitud taimed ja lilled on loonud koosluse, kus liblikad ennast hästi tunnevad. Hing sai positiivse emotsiooniga laetud. Pärast kehakinnitust Hämsa kõrtsis sõitsime Uue-Saaluse veinitalu. Uskumatu, kui nutikad on inimesed, kui ikka on tahtmine maal elada ja oma elu ise juhtida. Loomulikult saime ka kõiki veine degusteerida, pärast oli lihtsam valikut teha, mida külastoks kaasa osta.

Viimaseks külastuseks jäi Külaoru Triinu Guerrini permakultuuri viljelev aed. Hiljem tekitas see kõige rohkem arutelu. Oli positiivset ja mõistusega võttes mõistlike lahendusi, aga suure korraarmastusega harjunud eestlastele, kus murulible kõrguski on määratud, jäi kahtlus hinge – kas ikka nii saab?

15. septembril oli üleeuroopaline muinsuste tutvustamise päev. Urvaste kirikumõisa rah

vas oli ka külastajate vastuvõtuks valmis. Vaatamata vihmale oli külalisi tublisti. Kella 10 mängis Erma Kallasse 1938 aastal valminud vendade Kriisade oreil. Lood olid erinevatest žanritest ja see oli ka Ermale organistina töötamise 20 aastapäeva tähistamine.

Peale teenistust oli giidiks õpetaja ja Võrumaa praost hr Üllar Salumets. Meie lembe-luuletaja Maria Heibergil oli 14.09 130 sünniaastapäev. Pastoraadi raamatukogus on ka Heibergi büsti originaal. Lisaks näitas õpetaja vanu ürikuid ja kohvitassi taga sai kirikumõisa ümbrus ja talud kõik meelde tuletatud.

Viimaks läksid ajaloohuvilised vanasse kõrtsihoonesse, mida ehitab endale koduks noor ajaloolane Hannes Vinnal. Ajaloolasena oli tal palju huvitavaid näidata ja rääkida. Tal on ka üleskutse kõigile. Kui kellegil on mingeid mälestusi, paberid, fotosid antud hoonest, on Hannes väga tänulik.

Ilusat sügist ja huvitavaid tegemisi!

VIRVE ÜPRUS

Raamatusoovitus

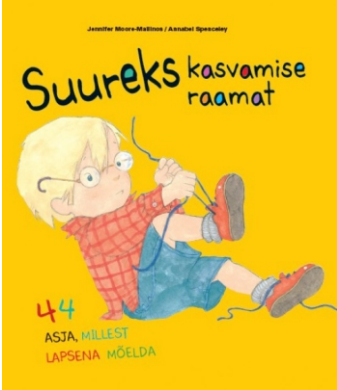
„Taevas kuulub meile” on liigutav ja südantlõhestav, kuid läbi ja lõhki elujaatav raamat, mis puudutab kõiki, kes on kogenud kaotust või suurt armastust. Luke Allnutt on jahmatava sõnaosavuse ja läbi-nägelikkusega paberile pannud erakordse debüütromaani armastuse jõust, mis näitab, kuidas isegi kildudeks purunenud süda võib taas tuksuma õppida. Kaunilt kirja pandud, sügavalt liigutav lugu näitab, milleks me armastatud inimeste nimel valmis oleme. See on raamat, mida on raske käest panna. (Raamat on olemas Antsla, Kuldre, Linda, Tsooru ja Urvaste raamatukogus)

Põnevusromaani **„Armas-tuskiri”** autor on Lucinda Riley, tegevus toimub Londonis. Kui oma põlvkonna üks silmapaistvamaid näitlejaid Sir James Harrison üheksakümne viie aastaseks 1995. aastal sureb, ei jää temast maha mitte üksnes murest murtud perekond, vaid ka saladus, mis on nii šokeeriv, et võib põhjalikult raputada Inglismaa ladviku alustalasid. Noorele ambitsioonikale ajakirjanikule antakse ülesanne legendaarse näitleja matustest artikkel kirjutada. Tseremoo

niale koguneb maailma kuulsuste koorekiht, aga peategelane komistab selle glamuuri taga peituvale hämarale saladusele: talle mainitakse kirja, mille James Harrison endast maha jättis ja mille sisu on üle seitsmekümne aasta meeleehtlikult varjatud... (Antslas, Haabsaares, Kuldres, Lindas, Tsoorus, Urvastes)

Jennifer Moore-Mallinosi **„Suureks kasvamise raamat”** aitab lapsel läbi toredate lugude ja armsate piltide õppida ümbritsevat maailma tundma ja mõistma. Raamatus on 44 asja, millest võiks lapsena mõelda ja hea oleks seda koos vanematega teha. (Antslas, Kuldres, Urvastes)

Anna Bökova **„Iseseisev**

laps ehk kuidas saada "laisaks emaks"” on humoorikalt illustreeritud raamat, mis räägib elulistele näidetele tuginedes lihtsatest, kuid sugugi mitte enesestmõistetavatest asjadest. Autor juhib tähelepanu sellele, et tuleb ka iseenda eest hoolitseda, lubada endal olla mitte ainult lapsevanem ja leida võimalusi sellest rollist väljumiseks. Peaasjalikult on see raamat mõeldud emadele, kes üritavad alati viimase peal head olla ja neile, kes tahavad teada, mida teha, kui laps ütleb, et ta ei oska või ei taha ja kuidas panna teda iseendasse uskuma. (Antslas, Kuldres)

Stanley Turecki M.D. **„Katavalistel lastel on probleemid”**. Kuidas saavad lapsevanemad mõista ja aidata, sõprade puudumine, madal enesehinnang, õdede-vendade vaheline rivaalitsemine, hüperaktiivsus, kurbus ja pelglikkus, toitumisprobleemid, närvilised harjumused, agressiivne käitumine, allumatus, unehäired, valetamine, õpiraskused. (Antslas, Kuldres)

Raamatusoovituse panid kokku LIANA ALLAS Linda Raamatukogust ja SAIMA TELL Kuldre raamatukogust

Alates 24. septembrist

Antsla Gümnaasiumi võimlas

bodyART ja Fitness treeningud

Fitness / T ja N kl 18
bodyART / T ja N kl 19

Treening 3€

Treeninguid juhendab
KAIA PRUULI

Info treeningute kohta tel 53909504

Keskkonnaamet kutsub Karula rahvuspargis toimuvatele koolitustele

KOHAPÄRIMUSE KOGUMISE KOOLITUS

Ähijärvel 5. oktoobril 2019 kell 11

Pärimuspaiku on kõikjal meie ümber. Igas külas on mitmeid kohti, millest kõnelevad vanad rahvajutud arhiivides ja mida mäletatakse veel tänagi. Nii rahvajuttude uurimine kui ka vanade kohanime teadmine rikastab meie maastikutaju.

Et pärimuspaiku tundma õppida, tuleb osata kasutada mäluasutustes hoitavat teavet: lisaks rahvaluulele leidub palju ka keelelisi, arheoloogilisi, koduloolisi, kartograafilisi, loodus-teaduslikke jm andmeid.

Koolituse lektoriks on Eesti Kohapärimuse Keskuse asutaja ja Eesti Rahvaluule Arhiivi projektijuht Jüri Metssalu.

TRADITSIOONILINE NAHAÕMBLEMISE KURSUS

02.11.2019 Ähijärvel

Kursuse sisu: Eesti traditsiooniline karvaga lambanaha käsitsi õmblemine.

Kursuse eesmärk: Tundma õppida levinumaid Eesti etnograafiliste nahkrõivaste traditsioonilisi käsitsivalmistamise võtteid.

Koolitaja: Made Uus on kaitsnud 2010 aastal TÜ Viljandi Kultuuriakadeemia juures diplomitöö „Traditsiooniliste võtetega valmistatud lambanahkne kasukas“.

Nahatöötlemise kursuse teoreetilises osas tutvustakse Eesti etnograafilisi nahast esemeid, traditsioonilise nahaõmblemise mõisteid, töövahendeid ja materjale ning etnograafiliste nahkrõivaste löikeid ja nahakasutust

Nahatöötlemise kursuse praktilises osas valmistatakse traditsiooniliste nahaõmblusvõtetega tööproov, millel kasutatavad õmblus- ja kaunistusvõtted pärinevad erinevate etnograafiliste nahkrõivaste detailidelt (terasega õmblus, Ruhnu piste, lahtise servaga rullkant, rullnööbiga kinnitus)

Info ja registreerimine: Lilian.Freiberg@keskkonnaamet.ee

Keskkonnaameti kultuuripärandit tutvustavaid tegevusi rahastab SA Keskkonnainvesteeringute Keskus.

Hooldatud kütteseade on ohutu ja annab rohkem sooja

Päästeamet tuletab meelde, et kütteseadmeid tuleb igal aastal kontrollida ning puhastada, et tagada ohutus.

- Hooajaliselt kasutatavaid kütteseadmeid tuleb kontrollida ja puhastada kord aastas, aastaringsest kasutatavaid aga vähemalt kaks korda aastas.

- Kortermajade ja ridaelamute küttesüsteeme peab vähemalt

kord aastas puhastama kutseline korstnapühkija, kes väljastab tehtud tööde kohta akti.

- Eramajades võib korstent pühkida ise, kuid korra viie aasta jooksul peab süsteemid siiski üle vaatama kutseline korstnapühkija.

- Teie piirkonna kutsetunnistusega korstnapühkijate kontaktid leiate Korstnapühkijate Kojalt kodulehelt <http://www.korstn.ee/korstnapyhkijate>

Antsla valla Urvaste piirkond osaleb Maal elamise päeval!

Maal elamise päev
28. september 2019
www.maal.elamispäev.ee

Päeva eesmärk on kutsuda maale elama veelgi rohkem tegusaid ja särasilmseid inimesi. Uudistama on oodatud ka oma valla rahvas!

Maal elamise päeval ootavad teid:

- Urvaste seltsimaja** kell 11-15.30
Urvaste seltsimajas on staap-infokeskus vallajuhtide osavõtul, kohvik, külaseltsi tegevuse tutvustus, kell 11-14 viinamarjakasvatuse info jagamine, kell 15 külakinos "Vanamehe film" (pilet)
- Uue-Antsla rahvamaja** kell 11-16
Uue-Antsla rahvamaja tutvustab ringe ja tegevusvõimalusi, kell 12-14 portselanmaali ja klaasisulatus õpituba (materjalitasu)
- Kuldre kool** kell 11-16
- Kuldre lasteaiad** kell 11-16
- Kuldre raamatukogu** kell 11-16
Kuldre raamatukogus on näitus Edgar Valter 90
- Kuldre noortekeskus** kell 11-16
Kuldre noortekeskuses on palju erinevaid lauamänge ja suur kööginurk, kus saab üheskoos kokata
- Urvaste Kool** kell 11-16
Urvaste Kool on kaasajaga õppeasutus erituge vajavate laste jaoks. Avatud on meisterdamisnurgale
- Pokumaa** kell 11-17
Pokumaal uued näitused – Edgar Valteri illustreeritud raamatutest ja pokuloenduse fotodest. Sügisvärvides metsarajad ja Pokukoda ootavad
- Urvaste kirik** kell 11-16

Huvitegevusvõimalused suurtele ja väikestele

UUE-ANTSLA RAHVAMAJAS

- JOOGA** – esmaspäeviti kell 18, juhendaja Marika Kapp. Osalustasu 5eur/kord.

- JUMPING** – alates 02.10 kolmapäeviti kell 18 koolinoored, kell 19:15 täiskasvanud, juhendaja Elis Kroon. Osalustasu täiskasvanutel 4eur/kord.

Info FB grupis „Uue-Antsla jumping“

- (ILU)VÕIMLEMINE** – kolmapäeviti kell 16-17.30. Trenni eesmärk on arendada laste painduvust, rütmitunnet, üldist kehalist liikumist. Kasutame kõiki lastele põnevaid vahendeid – lindid, pallid, rõngad. Trenn suunatud ca 7-12 aastastele lastele, kuid ära ei saadeta kedagi. Juhendajaks Kristi Pai Võrust.

- DRAAMARING** koolinoortele – toimumised ca kord nädalas, iga kord lepitakse kokku järgmine sobiv aeg. Ringi töös arendatakse eneseväljendust, lavalist liikumist, esinemisjulgust, õpitakse tundma näitekunsti põhitõdesid jmt.

Juhendaja Annika Pöldsepp.

- KÄSITÖÖRING** – alates 02.10 kolmapäeviti kell 18, juhendaja Karille Bergmann. Osalus- ehk materjalitasu 2 eur/kord.

- NÄITERING** – toimumise aeg täpsustub

- PORTSELANMAAL, KLAASISULATUS ja -VITRAAŽ** – ajad vastavalt soovidele, juhendajad Kati Velner ja Evi Zirk

UUE-ANTSLA PARGIS

- DISCGOLFI RADA** – 9 korviga rada, avatud kõigile igal ajal

MUJAL RUUMIDES

- SEGAANSAMBEL** – Kuldre koolimajas, juhendaja Kristina Saar.

- NAISRÜHM „TAMMÖTÜTRIKU“** – koos käiakse Urvaste seltsimajas. Juhendaja Tiit Kungus.

- URVASTE KAPELL** – koos käiakse Urvaste seltsimajas. Juhendaja Erma Kallasse.

Info tel 56686466, kati.velner@gmail.com ja Uue-Antsla rahvamaja FB lehe kaudu.

Õnnitleme juubilare!

90

SELMA OSVIN

ILSE HÄÄLME

VIIVI VIHROVA

85

HELJO OJAOTS

ALVAR-GUSTAV KÖLLER

HILJA SOVA

80

TIIU PRÄTZ

OSKAR TSEREL

75

VIRVE MAIS

MAIE-MARLEEN REILJAN

KAJA TOOMEMÄGI

HEINO ROHTMETS

SULEV VENTSLI

MALLE PIHLO

JAAK MELZAR

EVI LÜÜS

ENE HIRV

70

MATTI SALLA

TÖNU LUST

VELLO KRIIBI

Kui keegi ei soovi, et tema sünnipäeva avaldataks vallalehes, siis palume sellest teavitada valla sotsiaaltöötajaid.

Õnnitleme uusi vallakodanikke ja nende vanemaid!

augustis-septembris sündisid:

STELLA NICCOLI

ROSANNA KREVALD

Südamlik kaastunne lahkunu lähedastele!

AUGUST HANNUST (21.08.1943 - 28.08.2019)

PEETER KANNENBERG (06.01.1952 - 29.08.2019)

HELDI PÜVI (06.12.1930 - 28.08.2019)

MARJE KÜPPAR (05.06.1959 - 28.08.2019)

HIIE HILLAK (19.08.1959 - 28.08.2019)

Ülekütmise vältimiseks küta ise-
gi väga külmade ilmadega kor-
raga ainult üks ahjurit puid.
Vajadusel tee seda kaks kuni
kolm korda päevas.

- Ära sulge siibrit liiga vara. Liiga vara suletud siibriga kütteseadmest hakkab tuppa imbuma eluohtlik vingugaas, mida aitab õhust tuvastada ainult vinguanur.

PÄÄSTEAMET

Kaika seltsimaja avab sügishooaja imearmsa kontserdiga!
Kõik on oodatud!

27. septembril 2019 Kaikamäel
MARI KALKUN

Kaikamäe uksed on avatud alates kell 19, kontsert algab kell 20
Peale kontserti tantsutuba!

Toimub ka viktoriin ning pakutakse suppi!
Võta kaasa tantsukingad ning midagi maitsvat pidulauale.
Pidu toetab Antsla Vallavalitsus ja korraldab MTÜ Kaikamäe

LUSTI LASTEAIAS
MIHKLILAAT
„SÜGISEL ON SÜNNIPÄEV.“
30. SEPTEMBRIL KELL 16.00

KRIMIPÕNEVIK Williams / Kruus
TÄPSELT NAGU ROOS

Tsooru Rahvamajas
laupäeval, 12. oktoobril kl 19:00

Lavastaja: TARMO KRUIUS. Kunstnik: INGRID ULST.
Laval Alle-Saija Teatristuudio: ARGO PEETMAA, DORIS PAVLOV, INGRID ULST, HELIN VILL, HENNU KRUKOV, IMBI PALLO, KARIN ULST, AGNES MORITZ, TIINA NEEVE

PILET 5 EUR

Metsa- ja aiatehnika
hooldus ja remont
OÜ H&K

Vastse-Kubija talu
Uhtjärve küla
Antsla vald
Masinate vastuvõtt ja kättesaamine kokkuleppel tel 5806 9541 või 5332 2151.
Tehnikale võimalik meepoolne transport töökotta ja tagasi.

1. okt. 2019
muusika Päev

kell 17.00 ANTSLA KULTUURI- JA SPORDIKESKUSES
Helin-Mari Arder (vokaal), Kädy Plaas (vokaal)
Mati Turi (vokaal), Martti Raide (klaver)

Antsla KSK soovib meeleolukat rahvusvahelist muusikapäeva
ja kaunist eakate päeva!

Tasuta

Veel, veel, veel!
Näita, näita, näita!
WOW!
JUICY!
FRESH!

Julia Koneva tantsulavastus noortele
MAHLAD VÄLJA

10. oktoober 19.00
Antsla Kultuuri- ja Spordikeskuses
Pilet 5.-

tantsuagentuur.ee

AJATUS aastateema 2019

EESTI KÄSITÖÖ

Käsitöökojad Ule Maa
19. oktoober 2019

NOORTE SAVIKODA
Uue-Antsla Rahvamajas

I päev - 19. oktoober kell 11.00 - 14.00
II päev - lepatakse kokku kohapeal
Juhendaja Annika Kõrvoja

Esimesel päeval õpime tundma savi hingeelu ja voolime välja mõne vahva tassi, taldriku või muu meelepärase eseme.
Peale nõude kuivamist ja põletust saadakse uuesti kokku (aeg lepatakse kokku esimesel päeval) ning nõud glasuuritakse.

Elkõige ootame osalema koolinoori, kuid kohtade olemasolul saavad osaleda kõik soovijad.
Väga teretunud on vanemad/vanavanemad koos lastega.
Koolinoortele tasuta, täiskasvanutele Seur.

Osalejate arv on piiratud.

Vajalik eelregistreerimine: 17. oktoobriks tel 56686466/Kati

OÜ ESEST PR ostab metsa- ja põllumaad.
Tel 50 45 215, 51 45 215, info@est-land.ee

Puurvesi
PUURKAEVUD

www.puurvesi.ee

- Puurkaevude ja maasoojus-puuraukude puurimine, projekteerimine ning hooldus.
- Vee- ja kanalisatsioonitorustiku rajamine, reoveemahutite, septikute, biopuhastite, süvaveepumpade ja veefiltrite paigaldus ning hooldus.

+372 5569 4310; taavi@puurvesi.ee

Vanametalli KOKKUOST
ALATI HEAD HINNAD
5198 1222
PETSERI 38A, VALGA
www.tolmets.ee

KIRIKUTEATED
EELK URVASTE PÜHA URBANUSE KOGUDUS
Oktoobrikuu kirikuteated

Kuujuht sõna: „Kui sul palju on, siis anna sellest rohkesti almuseid! Kui sul vähe on, siis ära karda anda almuseid sellest vähesestki!“ Tb4:8

29. september Peaingel Miikaeli ja kõikide inglite püha ehk mihklipäev.
Kell 11.00 Urvaste kirikus. Kell 16.00 Antsla palvemajas

6. oktoober - Jeesus annab elu.
Kell 11.00 Urvaste kirikus. Kell 16.00 Antsla palvemajas

13. oktoober
Kell 11.00 Urvaste kirikus. Kell 14.00 Heimtali kirikus

20. oktoober - Lõikustänupüha
Kell 11.00 Urvaste kirikus perejumalateenistus.
Kell 16.00 Antsla palvemajas

27. oktoober - Usk ja uskmatlus.
Kell 11.00 Urvaste kirikus.
Sügisleerikursuse algus kell 12.00 Urvaste pastoraadis.
Kell 16.00 Antsla palvemajas

31. oktoober - Usupuhasuspüha
Kell 17.00 Urvaste kirikus

TALUTURG
Antsla turuplatsil

28. septembril kell 9-12

Järgmine turupäev
5. oktoobril

Antsla Valla Leht

VÄLJAANDJA:
Antsla vallavalitsus,
F. R. Kreutzwaldi 1 Antsla linn
66 403 Antsla vald,
tel 785 5164, vald@antsla.ee

TOIMETAJA: Kalev Joab,
kalev@antsla.ee
KÜLJENDUS: Kuhjakurv OÜ,
mail.sermand@gmail.com
TRÜKK: Kroonpress AS, Tartu.
TIRAAŽ: 1915
Kohalettoimetamine: Omniva

Juunikuu lehe materjalid palume saata kalev@antsla.ee 16. oktoobriks